

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 37C/358/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113228260
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Igor Malý
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2015:2113228260.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava, v konaní pred sudcom JUDr. Igorom Malým, v právnej veci žalobcu v 1. rade: L. V., nar. XX.X.XXXX, bytom ul. 8. mája XXX/XX, V., žalobcu v 2. rade: V. V., nar. X.X.XXXX, bytom ul. 8. mája XXX/XX, V., žalobcu v 3. rade: D. E. V., nar. X.X.XXXX, bytom O. XXX/X, E., a žalobkyne v 4. rade: K. V., rod. T., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXX/XX, V., všetci žalobcovia zastúpení Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom so sídlom M. Rázusa 19, Lučenec, proti žalovanému v 1. rade: G. V., nar. X.X.XXXX, bytom L. XX, K. - F., zastúpený Mgr. Petrom Odehnalom, advokátom so sídlom Hlavná 42, Trnava, a žalovanému v 2. rade: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto:

r o z h o d o l :

Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 10.000,00 €, v lehote do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 10.000,00 €, v lehote do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu vo výške 3.000,00 €, v lehote do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobkyne v 4. rade sumu vo výške 3.000,00 €, v lehote do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh žalobcov voči žalovanému v 1. rade zamieta.

Súd návrh voči žalovanému v 2. rade zamieta.

Žalobcovia a žalovaný v 1. rade nemajú právo na náhradu trov konania.

Žalovanému v 2. rade súd náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia návrhom došlým dňa 22.10.2013 žiadali, aby súd uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu vo výške po 17.000,00 €, žalobcom v 3. a 4. rade sumu vo výške po 8.500,00 €, a trovy konania, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedli že trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky sp.zn. 3T/123/2012 z 1.8.2012 bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149, ods. 1 a ods. 2, písm. a) Trestného zákona - žalovaný v 1. rade spôsobil dopravnú nehodu dňa 29.11.2011 keď na ceste č. 1/75 v úseku Trnovec nad Váhom - Jatov riadil motorové vozidlo značky J. X. XXX ev.č. TT XXXEH s nesúmerným

účinkom predných bŕzd a s nevymedzenou vôľou brzdových segmentov pravej prednej brzdy po ich výmene s následnou smerovou nestabilitou vozidla, pričom nevenoval dostatočnú pozornosť riadeniu vozidla, a pri brzdení prešiel na ľavú stranu vozovky v smere svojej jazdy, kde narazil do protiidúceho osobného motorového vozidla značky X. ev.č. SA XXXCA, v dôsledku čoho vodič tohto vozidla F. V. utrpel trieštivé zlomeniny klenby a spodiny lebečnej s následným zlyhaním centrálnej nervovej sústavy, na následky ktorých na mieste zomrel. Tragická dopravná nehoda ukončila život F. Šveca, a zároveň navždy zmenila dovtedajší život pozostalých žalobcov v 1. až 4. rade. Z. F. V. bol synom žalobcov v 3. a 4. rade, vzťahy medzi nimi boli vždy bezproblémové a harmonické, boli si navzájom blízki, pravidelne sa navštevovali, pomáhali si - neočakávaná a náhla smrť F. V. oboch šokovala; v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1. rade sú žalobcovia v 3. a 4. rade navždy ochudobnení o rozvoj citových väzieb so svojím synom, jeho smrť prišla neočakávane a nepredvídateľne, v produktívnom veku. Žalobcovia v 1. a 2. rade sú synmi nebohého, obidvaja mali s otcom vrelý vzťah - v čase dopravnej nehody študovali na vysokých školách, a o to viac pocítili stratu blízkej osoby, na ktorú boli odkázaní aj materiálne. Náhla smrť najbližšej osoby všetkých žalobcov šokovala, ochromila, a doposiaľ sa nevedia zmieriť so stratou milovanej osoby, keď spomienka na nebohého vyvoláva v nich beznádej, nevedia sa na nič sústrediť. Po tragédii prežívajú všetci členovia rodiny traumy, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty blízkej osoby a nemožnosti ďalšieho spoločného života s blízkou osobou; strata najbližšej osoby navždy zmenila súkromný a rodinný život žalobcov, ktorí sú ochudobnení o rozvoj citových väzieb. Pôvodcom tohto zásahu bol žalovaný v 1. rade. Úmrtím otca resp. syna došlo k závažnému zásahu do práva na súkromie žalobcov ako čiastkového práva chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, a došlo k zásahu do ich práv na súkromie a rodinný život - ujma ktorá im bola spôsobená je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá, a bude ich sprevádzať celý zvyšok života. Neočakávaným a náhlým úmrtím došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti pozostalých, spočívajúceho v obmedzení ich súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13, ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť namieste. Neoprávneným zásahom za ktorý zodpovedá žalovaný v 1. rade, ktorý spôsobil smrť syna žalobcov v 3. a 4. rade a otca žalobcov v 1. a 2. rade im vznikol nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy poukázali na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná, a bude sprevádzať pozostalých žalobcov po celý zvyšok ich života, a na okolnosti prípadu, a to najmä na hrubé porušenie viacerých dôležitých povinností žalovaným v 1. rade ktoré viedli k dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre pozostalých žalobcov.

K návrhu priložili žalobcovia trestný rozkaz Okresného súdu Nové Zámky sp.zn. 3T/123/2012 zo dňa 1.8.2012, úmrtý list F. V., rodné listy žalobcov v 1. a 2. rade.

Žalovaný v 1. rade sa k návrhu vyjadril -prostredníctvom svojho právneho zástupcu- podaním došlým súdu dňa 17.4.2014 v ktorom uviedol že trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky sp.zn. 317123/2012 zo dňa 1.8.2012 bol uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví, pričom v trestnom konaní pri ukladaní trestu, boli zohľadnené dve poľahčujúce okolnosti - k spáchaniu trestného činu sa priznal, oľutoval ho, a pred jeho spáchaním viedol riadny život. Vozidlo ktoré v čase dopravnej nehody viedol, malo uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v Allianz Slovenská poisťovňa, a.s., a z uvedeného poistenia v súvislosti s dopravnou nehodou poisťovateľ poskytol nasledovné plnenia: 1/ Sociálnej poisťovni refundoval náhradu škody za vyplatené dôchodkové dávky formou sirotského dôchodku žalobcov v 1. a 2. rade vo výške 4.453,32 €, 2/ Dôvere zdravotnej poisťovni poskytol náhradu škody za poskytnutú zdravotnú starostlivosť vo výške 18,20 €, 3/ žalobcovi v 1. rade bola zaplatená pozostalostná úrazová renta vo výške 597,03 €, žalobcovi v 2. rade bola zaplatená pozostalostná úrazová renta vo výške 477,66 €, 4/ boli uhradené nároky na pohrebné náklady vo výške 1.612,90 €, 5/ boli uhradené nároky na náhradu škody spôsobenej na motorovom vozidle vo výške 2.362,01 €. Poukázal ďalej na skutočnosť že ťažko niesol skutočnosť že zaviniel dopravnú nehodu pri ktorej došlo k usmrteniu osoby, listom zo dňa 19.12.2011 sa ospravedlnil žalobcom, vyjadril ľútosť nad tým čo sa stalo, a ponúkol im pomoc v súvislosti s náhradou škôd. Poukázal na skutočnosť, že návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia vo všeobecnosti sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu, pričom nemajetkovú ujmu v peniazoch možno poskytnúť iba v prípade ak sa primerané zadosťučinenie nezdá postačujúce - v danom prípade je splnená podmienka že zásah nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu, ale žalobcovia nepreukázali, že poskytnutie primeraného zadosťučinenia (ospravedlnenie) nie je postačujúce na zmiernenie následkov. Žalobcovia v 1. a 2. rade tvrdia že úmrtím ich otca došlo k zásahu do práva na ich súkromie a rodinný život - toto všeobecné konštatovanie nepostačuje na vyvodenie

záveru že žalovaný v 1. rade zasiahol do práva žalobcov na súkromie a rodinný život. Výšku náhrad nemajetkovej ujmy považuje žalovaný v 1. rade za neprimerane vysokú a neodôvodnenú, keď závažnosť vzniknutej ujmy nie je jediným kritériom určenia výšky náhrady, ale je potrebné prihliadať aj na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo - smrť F. V. spôsobil žalovaný v 1. rade nedbanlivostným konaním, príčinou vzniku dopravnej nehody bolo prejedenie vozidla na ľavú stranu vozovky v dôsledku brzdenia pri nesúmernom účinku bŕzd. Poukázal ďalej na skutočnosť že žalobcom poskytol súčinnosť pri uplatňovaní ich nároku na náhradu škody, úprimne sa im ospravedlnil. Žalovaný v 1. rade je zamestnaný v mesačným príjmom cca. 500,00 €, stará sa o dve nezaopatrené deti vo veku 20 a 14 rokov - náhrada nemajetkovej ujmy v celkovej sume 51.000,00 € by pre neho a jeho rodinu predstavovala takú záťaž, ktorá nie je reálne zvládnuteľná.

K vyjadreniu priložil žalovaný v 1. rade poisťnú zmluvu s prílohou, list - oznámenie žalovaného v 2. rade zo dňa 16.11.2012, 20.11.2012, 28.11.2012, 17.6.2013 a 19.6.2013 (o vykonaní platieb v prospech žalobcov), list žalovaného v 1. rade - ospravedlnenie zo dňa 19.12.2011.

Žalobcovia sa vo veci vyjadrili -prostredníctvom svojho právneho zástupcu- podaním došlým súdu dňa 9.9.2014 v ktorom uviedli že neočakávaným úmrtím došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti pozostalých spočívajúceho v obmedzení ich súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13, ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť namieste (podľa žalobcov sú splnené všetky podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch). Keďže žalovaný mal uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v poisťovni Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., s poukazom na rozsudok súdneho dvora zo dňa 24.10.2013 sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeti usmrtených pri dopravnej nehode ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

Zároveň týmto podaním žalobcovia navrhli aby súd pripustil do konania vstup ďalšieho účastníka, a to ako žalovaného v 2. rade spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.

Zároveň požiadal aby súd pripustil zmenu petitu návrhu.

Uznesením č. 37C/358/2013-44 zo dňa 7.10.2014, v spojení s opravným uznesením vydaným na pojednávaní konanom dňa 15.4.2015 súd pripustil, aby do konania na strane žalovaného ako ďalší účastník pristúpila spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, a pripustil zmenu petitu návrhu v nasledovnom znení:

„Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 17.000,00 € s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu jeho plnenia.

Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 17.000,00 € s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu jeho plnenia.

Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu vo výške 8.500,00 € s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu jeho plnenia.

Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 4. rade sumu vo výške 8.500,00 € s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu jeho plnenia.

Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcom v 1. až 4. rade náhradu trov konania.“

Žalovaný v 2. rade sa vo veci vyjadril podaním došlým súdu dňa 12.12.2014 v ktorom uviedol že nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom, nesvedčí mu žiadna právna povinnosť plniť tak ako to požadujú žalobcovia. Títo opierajú svoj domnelý nárok o rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12- Katarína Haasová proti Rastislavovi Petříkovi, Blanke Holingovej zo dňa 24.10.2013, podľa ktorého Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS, článok 1 ods. 1 a 2 smernice Rady 84/5/EHS a článok 1 prvý odsek smernice Rady 90/232/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovedností za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej - keďže platný právny poriadok SR do rozsahu poisťného krytia nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravnej nehody nezahŕňa (napr. rozhodnutia NS SR sp.zn. 4 Cdo 168/2009, 4 Cdo 139/2011), nároky žalobcov sú odvodené z vyššie uvedených smerníc, pričom aby tieto mohli vyvolať právne účinky, musel by im byť priznaný priamy resp. nepriamy účinok. Nakoľko priamy účinok je v tomto prípade vylúčený, do

úvahy prichádza len nepriamy účinok smernice, ktorého sa v obdobných veciach žalobcovia dovolávajú (tzv. euro konformný výklad smerníc) - v tejto súvislosti je však potrebné zdôrazniť, že zásada euro konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem, a jej použitie je vždy obmedzené všeobecnými právnymi princípmi, najmä zásadou právnej istoty, zákazu retroaktivity a ochrany legitímnych očakávaní. Pre posúdenie či žalobcami predostretý výklad dotknutých smerníc nie je contra legem je potrebné preskúmať vnútroštátnu právnu úpravu krytia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla - táto však jednoznačne krytie nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravnej nehody odmieta (dôvodiac tým, že povinné zmluvné poistenie kryje nároky z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nie však iné prípadné nároky vzniknuté z iného titulu); právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti v § 4, ods.2 podáva taxatívny výpočet prípadov ktoré podliehajú poistnému krytiu, a to náhrada nárokov zo škody na zdraví a pri usmrtení, škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastupovaním pri uplatňovaní nárokov, a ušlého zisku. Pri výklade § 4, ods.2, písm. a) nemožno vychádzať iba zo samotného jeho znenia, ale treba ho vykladať v jednote s ustanoveniami na ktoré nadväzuje - podľa § 4, ods.1 má poistený z poistenia zodpovednosti právo aby poisťovateľ nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky, pričom právna úprava neoznačuje osobu ktorej bolo zasiahnuté do osobnostných práv za „poškodenú osobu“, obdobne v § 2, písm. g) sa uvádza že poškodeným je ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody (nie nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do osobnostných práv), a § 15 v zmysle ktorého poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať, teda nárok na náhradu škody (nie na nemajetkovú ujmu titulom ochrany osobnosti) patrí poškodenému, a nie osobe ktorej bolo zasiahnuté do osobnostných práv, a podľa § 2, písm. f) sa poistnou udalosťou rozumie vznik poisťovateľa alebo kancelárie nahradiť vzniknutú škodu, nie nemajetkovú ujmu. Žalobcami predostretý výklad smerníc okrem toho že je contra legem, popiera princípy právneho štátu akými sú zásady právnej istoty a ochrany legitímnych očakávaní - tieto princípy sa realizujú tak, že poisťovňa stanovuje poistné vo výške zabezpečujúcej splniteľnosť všetkých záväzkov poisťovateľa vyplývajúcich z poistenia zodpovednosti, vrátane tvorby rezerv, a z tohto hľadiska je vznesený nárok vzhľadom na právnu úpravu v prípade jeho priznania nepredvídateľnou náhradou, v rozpore s ochranou legitímnych očakávaní resp. zásadou právnej istoty. Na záver uviedol že rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, aplikujúc ho na vnútroštátnu právnu úpravu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla treba interpretovať tak, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepokrýva aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, pretože jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu neupravuje vnútroštátne právo SR.

K vyjadreniu priložil žalovaný v 2. rade kópiu Uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č. 13C/92/2014-111 zo dňa 9.9.2014, Rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. 6C/1/2013-179 zo dňa 3.6.2014, Rozsudku Krajského súdu v Prešove č. 12Co/89/2013-216 zo dňa 26.6.2014, Rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. 10C/149/2012-344 zo dňa 7.7.2014, Rozsudku Okresného súdu Trnava č. 21C/15/2011-480 zo dňa 7.4.2014, Rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. 7C/35/2012-167 zo dňa 18.2.2014, Uznesenia Okresného súdu Prievidza č. 12C/8/2014-117 zo dňa 24.11.2014.

Súd si pre svoje rozhodnutie zadovážil ďalej list Sociálnej poisťovne - žiadosť o náhradu škody zo dňa 20.5.2014, výzvu Sociálnej poisťovne zo dňa 20.5.2014, list žalovaného v 2. rade - oznámenie o platbe zo dňa 27.5.2014, rodný list B. V., nar. X.X.XXXX a K. V., nar. XX.X.XXXX (deti žalovaného v 1. rade), výpis zo zdravotnej dokumentácie žalovaného v 1. rade, mzdové listy žalovaného v 1. rade za roky 2013 a 2014 (čistá mzda za rok 2013 vo výške 375,65 € mesačne, za rok 2014 vo výške 394,32 € mesačne), 4ks fotografií nebohého F. V. a jeho rodiny, text rozsudku Krajského súdu v Trnave sp.zn. 11Co/116/2013.

Právny zástupca žalobcov na pojednávaní konanom dňa 9.2.2015 uviedol že nedbanlivostným konaním žalovaného v 1. rade bola spôsobená dopravná nehoda pri ktorej bol usmrtený F. V., čím vznikol závažný zásah do života všetkých žalobcov; tento je tak závažný, že je potrebné nemajetkovú ujmu vyjadriť v peňažnej náhrade, keď výšku nemajetkovej ujmy navrhli s poukazom na závažnosť následkov ktoré sú trvalé a neodstrániteľné, a s poukazom na nedbanlivostné konanie a zavinenie týchto následkov žalovaným v 1. rade. Nebohý F. V. bol otcom žalobcov v 1. a v 2. rade, ktorí o neho prišli v relatívne mladom veku. Podľa názoru žalobcov pasívne legitimovaným v spore je aj žalovaný v 2. rade, nakoľko nemajetková ujma je krytá z povinného zmluvného poistenia.

Poukázal na závery znaleckého posudku podľa ktorého nebohý F. V. nemohol zabrániť za žiadnych okolností nehode, naopak žalovaný v 1. rade technicky mohol zabrzdíť motorové vozidlo ktoré riadil.

Právny zástupca žalovaného v 1. rade na pojednávaní konanom dňa 9.2.2015 uviedol že je pravdou, že žalovaný v 1. rade spôsobil dopravnú nehodu, za ktorú bol odsúdený, pri ktorej zomrel otec, resp. syn žalobcov. Žalovaný v 1. rade bol plne súčinný pri náhrade škody, pri vyplácaní dôchodkových dávok a pod., svoj čin oľutoval, žalobcom sa ospravedlnil. Poukázal na skutočnosť že žalovaný v 1. rade je otcom dvoch nezaopatrených detí, žiaden hnutel'ny ani nehnuteľný majetok vyššej hodnoty nemá, je zamestnaný s príjmom 504,00 € mesačne, doposiaľ trpí ťažkými depresiami nevie sa vysporiadať s nehodou a s jej následkami. Podľa žalovaného v 1. rade v spore by mal byť pasívne legitimovaný aj žalovaný v 2. rade ako poisťovňa (podľa rozsudku ESD, ktorý je záväzný pre slovenské súdy).

Spnomočený zástupca žalovaného v 2. rade na pojednávaní konanom dňa 9.2.2015 uviedol rozsudok ESD síce hovorí o tom, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj nemajetkovú ujmu - keďže však vnútroštátne právo ohľadom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (zák.č. 381/2001 Z.z.) neupravuje v rámci PZP náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých (táto náhrada z predpisu nevyplyva), nie je použiteľné rozhodnutie ESD na daný prípad.

Žalobca v 1. rade na pojednávaní konanom dňa 9.2.2015 uviedol že je synom nebohého Mariána Šveca, ktorého úmrtie v novembri 2011 ho ťažko zasiahlo, zo smrti otca bol smutný a sklamaný, uvedomil si že už nikdy ho neuvidí. V čase smrti s nebohým nežili v spoločnej domácnosti - rodičia sa rozviedli v roku 2002, do roku 2007 až 2008 žili rodičia spolu, potom sa nebohý odsťahoval a založil si novú rodinu. S nebohým sa žalobca v 1. rade stretával približne raz za týždeň, žalobca v 1. rade mu chodil pomáhať na dom. V čase smrti F. V. žalobca v 1. rade študoval na strednej škole v Kollárove, býval v Šali, nebohý býval v Tvrdošovciach.

Na otázky sudcu žalobca v 1. rade uviedol že po smrti F. V. nebol vyšetrený psychiatrom ani psychológom, nebral žiadne lieky. Nebohý je pochovaný v Šali, na cintoríne sa žalobca v 1. rade zastaví „niekedy“. Prisúdenú čiastku náhrady nemajetkovej ujmy by využil na štúdium.

Na otázky svojho právneho zástupcu žalobca v 1. rade uviedol že medzi ním a nebohým neboli žiadne konflikty, nebohý občas poskytol žalobcovi v 1. rade menšiu sumu vreckového.

Na otázky právneho zástupcu žalovaného v 1. rade žalobca v 1. rade uviedol že žalovaný v 1. rade sa mu ospravedlnil po telefóne, možno napísal aj nejaký list.

Žalobca v 2. rade na pojednávaní konanom dňa 9.2.2015 uviedol že s nebohým (otcom) mal blízky vzťah, aj po rozvode manželstva sa stretávali - jedenkrát za mesiac za ním chodievali do Tvrdošoviec na celý víkend, tu navštevovali rodinu, pomáhali s prácami a pod., okrem toho jedenkrát za týždeň sa stretli v Šali, a to buď doma alebo v kaviarni, chvíľu sa porozprávali. Na tragickú nehodu a smrť F. V. si žalobca v 2. rade spomína veľmi zle, ťažko sa s tým vyrovnáva, bol to „najhorší zážitok v jeho živote“. Na otázky sudcu žalobca v 2. rade uviedol že na vyšetrení ani liečení u psychológa ani psychiatra nebol, nebral žiadne lieky. Na cintorín na hrob nebohého chodieval približne raz za dva týždne. Prípadnú náhradu nemajetkovej ujmy by použil na chod domácnosti, prispieval by matke ktorá má nízky plat. Žalobca v 2. rade ukončil vysokú školu, t.č. je SZČO v odbore finančníctvo.

Na otázky právneho zástupcu žalovaného v 1. rade žalobca v 2. rade uviedol že po rozvode manželstva žil s matkou, sirotsky dôchodok mu vyplácaný nie je nakoľko skončil školou. Žalovaný v 1. rade sa nepriamo, prostredníctvom matky žalobcu v 2. rade, ospravedlnil. Dom v Tvrdošovciach ktorý patril nebohému istý čas udržiavali, nakoľko však údržba bola finančne náročná museli ho predať (20.000,00 €).

Žalobca v 3. rade na pojednávaní konanom dňa 9.2.2015 uviedol že nebohý bol jeho synom. Poukázal na skutočnosť, že žalovaný v 1. rade sa za celú dobu od nehody jemu neozval, neospravedlnil sa, čo považuje žalobca v 3. rade za hlavný dôvod prečo dali návrh; nebohý syn mu stále chýba.

Na otázky sudcu žalovaný v 3. rade uviedol že nebohý s ním nebýval v spoločnej domácnosti od roku 1989, pravidelne sa však stretávali, mali veľmi dobrý vzťah. Žalobca v 3. rade nebol liečený psychiatrom alebo psychológom (berie lieky na spanie ktoré mu predpísala obvodná lekárka). Na cintorín chodieval 4 až 5 krát do roka (nakoľko býva v Leviciach), na mieste kde sa nehoda stala dali spraviť malý pomníček. Uviedol že „on peniaze nepotrebuje, keď mu budú prisúdené rozdelí ich medzi deti, resp. súrodencov nebohého“.

Na otázky právneho zástupcu žalovaného v 1. rade žalobca v 3. rade uviedol že okrem nebohého má ešte tri dcéry, ktoré všetky žijú. Žalobca v 3. rade je dôchodca.

Žalobkyňa v 4. rade na pojednávaní konanom dňa 9.2.2015 uviedla že smrť F. V. (jej syn) nesie ťažko, táto udalosť bolo pre ňu neočakávaná, nakoľko v deň úmrtia ešte spolu telefonovali, a nebohý sľúbil že za ňou príde - namiesto toho prišli policajti ktorí jej oznámili že zahynul. Nebohý bol dobrý otec, staral sa o rodinu, bol aj dobrý vodič, nemal nikdy žiadnu nehodu, neplatil ani pokutu. Žalobkyňa v 4. rade

aj napriek ťaživej situácii lekársku pomoc po úmrtí F. V. nevyhľadala, neberie žiadne lieky. Uviedla že ona nepotrebuje žiadne peniaze, má dôchodok - nech jej žalovaný v 1. rade zabezpečí vrátenie syna, nakoľko to bola osoba ktorá by sa o ňu postarala.

Na otázky sudcu žalobkyňa v 4. rade uviedla že od roku 1990 nežili s nebohým v spoločnej domácnosti, žili ale v jednom meste, často sa navštevovali, mali veľmi dobré vzťahy. Na cintorín chodievala žalobkyňa v 4. rade denne.

Na otázky právneho zástupcu žalovaného v 1. rade žalobkyňa v 4. rade uviedla že ona peniaze nepotrebuje, ale boli by potrebné pre synov nebohého - jej čiastku je ochotná dať žalobcom v 1. a v 2. rade.

Žalovaný v 1. rade na pojednávaní konanom dňa 9.2.2015 uviedol že matke žalobcov v 1. a v 2. rade sa telefonicky ospravedlňoval, ospravedlnenie tlmočil aj žalobcom v 1. a v 2. rade, ponúkol im v prípade potreby pomoc. Poukázal na skutočnosť že nehoda sa stala zlyhaním techniky, keď zhasol motor a tým prestalo fungovať servoriadenie - žalovaný v 1. rade pri nehode neprekročil rýchlosť, netelefonoval, nebol opitý. Žalovaný v 1. rade má dve deti, staršia má 20 rokov a študuje na vysokej škole, mladšia má 14 a chodí na základnú školu, býva v rodinnom dome s manželkou, pracuje ako skladník (po nehode mu bolo odobraté vodičské oprávnenie), s príjmom cca. 500,00 € mesačne, manželka je zamestnaná s príjmom cca. 500,00 € mesačne. Žalovaný v 1. rade je spoluvlastníkom rolí, nájomné dostáva vo výške cca. 100,00 € za rok, nevlastní (okrem nákladného vozidla) žiadne iné motorové vozidlo, žiadne hodnotné hnutelné veci.

Svedkyňa P. Z. na pojednávaní konanom dňa 11.3.2015 uviedla že v roku 2006 bolo jej manželstvo s F. V. rozvedené, avšak do roku 2011 bývali v spoločnej domácnosti, a to kvôli deťom (žalobcovia v 1. a 2. rade), ktorí mali s nebohým vytvorený dobrý vzťah. V roku 2011 sa F. V. odsťahoval, avšak s deťmi sa stretával minimálne raz za dva týždne - deti za ním chodili, trávili spolu víkendy; smrť otca niesli veľmi ťažko, plakali. U psychológa ani psychiatra deti neboli, svedkyňa im dávala tabletku na ukludnenie (najhorší stav bol dva až tri dni po smrti F.veca, neskôr sa deti začali s touto skutočnosťou vysporiadať). Na otázky právneho zástupcu žalobcov svedkyňa uviedla že F. V. bol takmer v dennom telefonickom kontakte so svojimi rodičmi, chodil im aj pomáhať do záhrady a na vinohrad; žalobcovia v 3. až v 4. rade niesli smrť F. V. ťažko.

Na otázky právneho zástupcu žalovaného v 1. rade svedkyňa uviedla že t.č. žije so žalobcami v 1. a v 2. rade; žalobca v 1. rade študuje, žalobca v 2. rade je živnostník.

Svedkyňa Q. B. na pojednávaní konanom dňa 11.3.2015 uviedla že vzťahy medzi nebohým F. V. a žalobcami boli bezkonfliktné, priateľské. So synmi sa nebohý stretával približne raz za týždeň, keď si kúpil dom synovia chodili za ním na dom. S rodičmi sa stretával nebohý približne raz za mesiac, chodil k nim na dom. Synovia niesli smrť F. V. veľmi ťažko, rodičia takisto (žalobcovia v 3. rade sa zhoršil zdravotný stav), žalobkyňa v 4. rade psychicky upadla. Ani jeden zo žalobcov nevyhľadal psychiatrickú alebo psychologickú pomoc.

Na otázku právneho zástupcu žalobcov svedkyňa uviedla že keď F. V. prerábala dom chodili mu žalobcovia s prácami pomáhať, medzi žalobcami a nebohým neboli konflikty.

Svedok F. A. na pojednávaní konanom dňa 11.3.2015 uviedol že vzťahy žalobcov s nebohým boli veľmi dobré, nebohý F. V. býval aj po rozvoде v byte spolu so svojou bývalou manželkou a so synmi, nevie o tom že by bol medzi nimi nejaký konflikt. Nebohý sa so synmi stretával často, k rodičom chodieval približne raz za týždeň. Žalobcovia v 3. a 4. rade boli zo smrti syna zronení, takisto situáciu niesli ťažko deti F. V., doposiaľ im otec veľmi chýba.

Žalovaný v 1. rade na pojednávaní konanom dňa 11.3.2015 na otázky právneho zástupcu žalobcov uviedol že má príjem približne 500,00 € mesačne - predtým podnikal v oblasti autodopravy, po nehode mu zobrali vodičský preukaz, preto podnikanie musel ukončiť. Obe deti žalovaného v 1. rade študujú, manželka je zamestnaná.

Právny zástupca žalobcov v záverečnej reči uviedol že konaním žalovaného v 1. rade bolo neoprávnené zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov (v zmysle v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka), nakoľko spôsobením náhleho úmrtia F. V. bolo trvalo a neodstrániteľne zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Podľa žalobcov nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je daný aj proti poisťovateľovi (žalovanému v 2. rade), nakoľko náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravnej nehody by nebola súčasťou poisťného krytia iba v prípade, ak by bola možnosť vzniku nároku na takúto náhradu normatívne vylúčená - keďže terajšia právna úprava umožňuje požadovať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je nevyhnutné, aby bola aj takáto náhrada likvidovaná z povinného zmluvného poistenia (nie je legitímne aby bol rozsah poisťného plnenia obmedzený, a jeho časť

prenesená na osoby ktoré sa za účelom vzniku nepredvídateľných situácií nechali, resp. museli nechať povinne poistiť).

Právny zástupca žalovaného v 1. rade v záverečnej reči uviedol že žalobcovia v 3. a 4. rade nepreukázali dôvodnosť podania návrhu, keď s nebohým nežili v spoločnej domácnosti od roku 1989; obaja sa vyjadrili že nepotrebujú od žalovaných peniaze (žalobca v 3. rade by ich rozdelil medzi deti resp. súrodencov nebohého, žalobkyňa v 4. rade by ich dala žalobcom v 1. a v 2. rade). Žalobcovia v 1. a v 2. rade nežili s nebohým v spoločnej domácnosti približne od roku 2007 až 2008, kedy sa nebohý odsťahoval a založil si novú rodinu. Poukázal na skutočnosť že žalovaný v 1. rade smrťou F.veca spôsobil nebanlivostným konaním, žalobcom poskytol súčinnosť pri uplatňovaní ich nároku na náhradu škody, úprimne sa im opakovane ospravedlnil. Žalobca v 1. rade je zamestnaný s mesačným príjmom cca. 500,00 €, stará sa o dve nezaopatrené deti vo veku 20 a 14 rokov - náhrada nemajetkovej ujmy v celkovej sume 51.000,00 € by pre neho a pre jeho rodinu predstavovala záťaž ktorá nie je reálne zvládnuteľná. Poukázal na skutočnosť že žalovaný v 1. rade mal v čase dopravnej nehody uzatvorené k vozidlu J. X. povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. - vzhľadom k tomu že medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade v relevantnom čase existoval poistný vzťah, žalovaný v 1. rade má právo, aby žalovaný v 2. rade za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví v zmysle § 4, ods. 2, písm. a) zák.č. 381/2001 Z.z.; ak usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia, nakoľko pojem „škoda“ je potrebné vykladať extenzívne tak, že do neho patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých (teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla), a pasívna legitímácia žalovaného v 2. rade v konaní vyplýva z § 15, ods. 1 zák.č. 381/2001 Z.z.

Splnomocnený zástupca žalovaného v 2. rade v záverečnej reči uviedol že žalovaný v 2. rade nie je vo veci pasívne vecne legitímovaný, a to s poukazom na zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení, ktorý neustanovuje povinnosť plniť z titulu uplatnenej nemajetkovej ujmy - čo sa týka citovaného rozsudku ESD tento odkazuje na predpisy vnútroštátneho práva -v súdenom prípade zák.č. 381/2001 Z.z.- ktorý však neupravuje povinnosť kryť nemajetkovú ujmu; uvedená povinnosť nemôže byť vyvodená voči žalovanému v 2. rade ani v súvislosti s tzv. euro konformným výkladom, nakoľko tento nesmie byť v rozpore s vnútroštátnym právom (nie je pritom spochybnená záväznosť rozhodnutia ESD vo veci Haasová, keď podstatou toho konania je, či tzv. motorovým smerniciam je možné priznať nepriamy účinok - keďže však priznaním nepriameho účinku a aplikovaním euro konformného by prišlo k rozporu s vnútroštátnym právom, je výklad smerníc, ktorý by zaväzoval žalovaného v 2. rade neprijateľným). Pojem náhrady škody, resp. škody na zdraví nie je možné vykladať extenzívne, nakoľko ide o právne inštitúty s jasným a vymedzeným obsahom.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov a ich právneho zástupcu, žalovaného v 1. rade a jeho právneho zástupcu, splnomocneného zástupcu žalovaného v 2. rade, svedkov P. Z., Q. B. a F. Kazíka, oboznámením sa s vyjadreniami účastníkov, oboznámením sa s predloženými a zhromaždenými listinnými dôkazmi uvedenými vyššie, ako i oboznámením sa s obsahom celého spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Žalovaný v 1. rade dňa 29.11.2011 v čase o 8,30 hod. na úseku cesty Trnovec nad Váhom - Jatov viedol nákladné motorové vozidlo zn. J. X. XXX, EČ K pričom v dôsledku nesúmerného účinku predných bŕzd a nevymedzenou prednou vôľou brzdových segmentov pravej prednej brzdy a následnou smerovou nestabilitou prešiel na ľavú stranu vozovky, kde narazil do protiúceho osobného motorového vozidla, v dôsledku čoho vodič tohto vozidla F. V. utrpel viacero ťažkých zranení, ktorým na mieste nehody podľahol. Za uvedený skutok bol žalovaný v 1. rade Trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky sp.zn. 3T/123/2012 uznaný vinným z prečinu usmrtenia, za čo bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 2 roky, s podmieneným odkladom v trvaní 4 roky, a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 4 rokov. V čase dopravnej nehody bolo k motorovému vozidlu ktorým bola spôsobená dopravná nehoda uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného v 2. rade.

Žalobcovia v 1. a 2. rade boli plnoletými deťmi F. V., žalobca v 3. rade a žalobkyňa v 4. rade boli jeho rodičmi.

V čase usmrtenia nežil ani jeden zo žalobcov s F. V.. Rodičia žalobcov v 1. a 2. rade boli rozvedení, F. V. býval v Obci Tvrdošovce (žalobcovia v 1. a 2. rade v Meste Šaľa vzdialenom asi 20 km), a to od roku 2011, žalobcovia v 1. a 2. rade sa stretávali s nebohým asi raz za týždeň na krátkej návšteve,

chodili k nemu asi raz mesačne do jeho domu, kde trávili víkend. So žalobcami v 3. a 4. rade F. V. nežil od roku 1989 (žalobca v 3. rade žil v Meste Levice, žalobkyňa v 4. rade v Meste Šaľa), boli hlavne v telefonickom styku, F. V. sa s nimi stretával. Medzi žalobcami a F. V. nebolo rozporov ani konfliktov, mali dobrý vzťah, pomáhali si.

Žalobcovia v 1. a 2. rade v čase usmrtenia F.veca študovali, t.č. žalobca v 1. rade študuje, žalobca v 2. rade je samostatne zárobkovo činnou osobou; žalobcovia v 3. a 4. rade sú dôchodcovia.

Žalobca v 1. rade chce peniaze priznané v rámci náhrady využiť na štúdium, žalobca v 2. rade na pomoc matke na chod domácnosti, žalobca v 3. rade uviedol že „on peniaze nepotrebuje“, chce ich rozdeliť medzi deti, resp. súrodencov nebohého, žalobkyňa v 4. rade uviedla že „ona peniaze nepotrebuje“, chce ich rozdeliť medzi žalobcov v 1.a 2. rade.

Žiadny zo žalobcov po smrti F. V. nebol psychiatricky liečený, neboli hospitalizovaní, nebrali žiadne lieky; zdravotný stav sa žalobcom výrazným spôsobom nezhoršil.

Žalovaný v 1. rade je zamestnaný s príjmom 504,00 € mesačne, žiadne iné príjmy, ani majetok vyššej hodnoty nemá, býva s manželkou a a dvomi deťmi (z toho jedna je maloletá) ktoré obe študujú. Svoj čin oľutoval, žalobcom sa snažil ospravedlniť; pri nehode nebolo zistené jeho úmyselné zavinenie, žalovaný v 1. rade závažným spôsobom (napr. alkohol, návyková látka, neprimeraná rýchlosť, telefonovanie a pod.) neporušil právne predpisy; doposiaľ sa psychiatricky lieči, trpí depresiami.

Podľa čl. 19, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Podľa § 13, ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Podľa § 420, ods. 1 a ods. 3 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa § 4, ods. 1 a ods. 2 zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,

d) ušlého zisku.

Podľa § 15, ods. 1 zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 142, ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku aj ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa RČ 21/1995: Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy (§ 13, ods. 2 Občianskeho zákonníka) musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia (§ 13, ods. 1 Občianskeho zákonníka), a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a spoločnosti.

Podľa R 29/2001: Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.

Ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujú právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jemu blízkej osoby. V prípade že interpresonálne väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia (ako čiastkového práva na ochranu osobnosti) za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, a je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť, a ak existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívnym spôsobom vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh ktorým sa fyzická osoba domáha primeraného zadosťučinenia ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch - v tomto prípade má aktívnu legitímáciu subjekt ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, nakoľko právo na súkromie je jedným z základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli § 11 Občianskeho zákonníka. Protiprávne narušenie rodinných vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. Právo na súkromie je jedným z základných osobnostných práv fyzickej osoby, ktorému každý právny štát poskytuje ochranu (viď tiež Listinu základných práv a slobôd a Ústava SR - čl. 16, ods. 1, čl. 19 ods. 2). Úprava ochrany súkromia (vrátane rodinného súkromia) vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnené zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma; funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava rodinný život priraduje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám - neoprávnené zásahy do týchto vzťahov možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života, do rodinného súkromia. S poukazom na vyššie uvedené je potrebné konštatovať že ustanovenie § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujú právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho blízkej osoby.

Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené, a to so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu, pričom podmienkou priznania materiálnej satisfakcie je nemajetková ujma.

Primeranosť zadosťučinenia závisí od okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu a bude spočívať v morálnom plnení; pokiaľ morálne zadosťučinenie nie je postačujúce, je právo na peňažnú satisfakciu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľnou - zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnúť pritom na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti.

Po vykonaní dokazovania a po skutkovom a právnom posúdení veci súd dospel k záveru, že návrh žalobcov voči žalovanému v 2. rade je potrebné zamietnuť; voči žalovanému v 1. rade je návrh dôvodný, súd sa ale nestotožnil s navrhovanou výškou nemajetkovej ujmy ktorú žalobcovia žiadali priznať.

V prvom rade sa súd zaoberal dôvodnosťou uplatneného nároku voči žalovanému v 2. rade (ako poisťovní u ktorej bolo motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená nehoda poistené), a dospel k záveru že voči nemu nie je dôvodný, nakoľko podľa názoru súdu žalovaný v 2. rade nebol v konaní

pasívne legitimovaný. Zo zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nevyplýva ani jeden zo spôsobov ktorý by založil pasívnu solidaritu, pričom ani § 15 nedáva pre tento záver dostatočný podklad. Pre posúdenie otázky pasívnej vecnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla by malo pokrývať náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode len v prípade, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej; zák.č. 381/2001 Z.z. však v § 4, ods. 1 vymedzuje rozsah poistenia zodpovednosti, a nevyplýva z neho že by pod pojem škoda bolo možné podriaďiť aj nemajetkovú ujmu, pričom ustanovenie explicitne vymenúva aké právo poistenému z poistenia vyplýva vo vzťahu k poisťovateľovi, ktorý za neho hradí poškodenému preukázané nároky. Pre posúdenie otázky pasívnej vecnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce čo sa rozumie pod pojmom škoda použitým v zák.č. 381/2001 Z.z., pričom je použiteľný rozsudok ESD dvora zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/2012 ktorý rozhodol, že článok 3, ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS z 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Z uvedeného potom vyplýva, že priznanie nároku uplatňovaného voči poisťovni (s poukazom na krytie povinným poistením motorového vozidla) je podmienené úpravou vnútroštátneho práva; unijné právo vzťahu ohľadne náhrady škody nereguluje, keď harmonizácia sa týka až následného poistného krytia utrpenej nemajetkovej ujmy, ak ju vnútroštátne právo priznáva. Zák. č. 381/2001 Z.z. v § 4, ods. 1 vymedzuje rozsah poistenia zodpovednosti, ktorým treba rozumieť zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve - z poistnej zmluvy, ani zo znenia zákona však nevyplýva že by pod pojem škoda bolo možné podriaďiť aj nemajetkovú ujmu, nakoľko ustanovenie § 4, ods. 2 explicitne vymenúva aké právo poistenému z poistenia vyplýva vo vzťahu k poisťovateľovi. Uplatnenie nároku v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka logicky a systematicky nespadá pod úpravu náhrady škody (spadá pod právne prostriedky na ochranu práv na ochranu osobnosti), a v tomto prípade právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje peňažnú satisfakciu, nie náhradu škody. Základným znakom je aj to, že predpokladaná ujma sa nedá nijako preukázať, je vecou voľnej úvahy pri ktorej súd prihliada na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti za ktorých k nej došlo; účelom práva na peňažné zadostučinenie je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou, čím sa síce približuje funkcii reparačnej, aká je aj pri náhrade škody, avšak vychádza z iných predpokladov, preto súd nepovažuje za správne stotožniť nárok podľa § 13 Občianskeho zákonníka s nárokom na náhradu škody. Právo na ochranu osobnosti je svojbytným a samostatným nárokom ktorému Občiansky zákonník poskytuje osobitnú ochranu, preto uplatnenie práva na náhradu škody nedoplňuje, nerozširuje, ani nenahrádza uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti - pokiaľ by si chcel poškodený subjekt uplatňovať nároky z titulu ochrany osobnosti v rámci poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla voči poisťovni, bolo by potrebné aby krytie nárokov z daného právneho titulu bolo v poistnej zmluve osobitne zmluvne dojednané. Na záver súd iba konštatuje, že zo smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami nevyplýva, že by nárok v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka bolo možné považovať za škodu, pretože aj citovaná smernica pracuje s pojmom zodpovednosť za škodu a nie s iným nárokom, ktorý je založený na iných princípoch; taktiež z čl. I ods. 1 smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 nevyplýva, že by poistenie uvedené v čl. III ods. 1 smernice Rady 72/146/EHS malo pokrývať nemajetkovú ujmu, pretože sa vzťahuje na pokrytie zodpovednosti za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúce z prevádzky vozidla. Z čl. I, ods. 2 smernice Rady 72/166/EHS sa pre účely tejto smernice považuje za poškodeného ten kto je oprávnený na náhradu, avšak pokiaľ ide o škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Nárok na nemajetkovú ujmu nie je nárokom na náhradu škody, a preto nemožno dospieť k záveru že by bolo možné považovať výklad pojmu náhrada škody a škody na zdraví za euro

konformný výklad; pojem škoda sa nedá stotožniť s pojmom ujma. Z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného v 2. rade tak súd návrh voči nemu zamietol.

V časti návrhu voči žalovanému v 1. rade, ktorým žiadali žalobcovia priznať nemajetkovú ujmu vo výške po 17.000,00 € žalobcom v 1. a 2. rade, a vo výške po 8.500,00 € žalobcom v 3. a 4. rade z dôvodu, že žalovaný v 1. rade zavinil smrť F.veca, čím zasiahol do osobnostných práv žalobcov, do ich práva na súkromie a rodinný život sa súd s návrhom v zásade stotožnil. Žalovaný v 1. rade totiž dňa 29.11.2011 v čase o 8,30 hod. na úseku cesty Trnovec nad Váhom - Jatov viedol nákladné motorové vozidlo zn. J. X. XXX, EČ K pričom v dôsledku nesúmerného účinku predných bŕzd a nevymedzenou prednou vôľou brzdových segmentov pravej prednej brzdy a následnou smerovou nestabilitou prešiel na ľavú stranu vozovky, kde narazil do protiúceho osobného motorového vozidla, v dôsledku čoho vodič tohto vozidla F. V. utrpel viacero ťažkých zranení, ktorým na mieste nehody podľahol. Za uvedený skutok bol žalovaný v 1. rade Trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky sp.zn. 3T/123/2012 uznaný vinným z prečinu usmrtenia, za čo bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 2 roky, s podmieneným odkladom v trvaní 4 roky, a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 4 rokov. Spôsobenie smrti blízkej osoby z uvedeného dôvodu je bezpochyby zásahom do osobnostných práv pozostalých, hlavne do ich práva na súkromie a rodinný život, nakoľko vzťahy medzi nebohým F. V. a žalobcami (v 1. a 2. rade ako synmi, a v 3. a 4. rade ako rodičmi) boli silné, pravidelne (aj keď nie intenzívne, denne) sa stretávali, chodili sa navštevovať a pomáhali si, nebolo medzi nimi žiadnych konfliktov; silne a intenzívne prežívali, a prežívajú všetci žalobcovia smrť F. V.. Žalobcovia tvorili s nebohým fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami, v dôsledku nečakanej smrti prežívajú žalobcovia pocity nervozity, úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, stratili možnosť viesť s ním súkromný život a sú od jeho smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu radosti s ním prežívaných - protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade prišlo tak k nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov, a tým k zásahu do ich osobnostných práv, a práva na súkromie a rodinný život; vzniknutá trauma je zo života žalobcov prakticky neodstrániteľná.

Z dôvodov uvedených vyššie je na mieste postup a použitie ustanovenia § 13, ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko postup podľa ods. 1 tohto ustanovenia sa súdu nezdá postačujúci, resp. ani nie je dosť dobre možný vzhľadom na nezvratnosť situácie (smrť), nie je možné domáhať sa aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti a aby sa odstránili následky týchto zásahov, t.j. v tomto konkrétnom prípade prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výšku určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ale aj na osobu škodcu (žalovaného v 1. rade). Po zvážení všetkých skutočností však súd dospel k záveru že nie je namieste poskytnutie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako to požadujú žalobcovia, nakoľko nebol preukázaný mimoriadne masívny zásah do ich osobnostných práv, neboli preukázané mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti F. V. na nich. Je síce pravdou že žalobcovia a nebohý mali medzi sebou vytvorené silné väzby, ale jeho strata (s ktorou takmer nie je možné sa vyrovnáť, čo súd chápe a akceptuje) je zmiernená tým, že žalobcovia v 1.a 2. rade ostali žiť v spoločnej domácnosti ako dovtedy, pričom F. V. s nimi nebýval od roku 2011, žijú a fungujú v podstate „normálnym“ životom (študujú, pracujú), žalobcovia v 3. a 4. rade s nebohým dlho pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti nebývali (od roku 1989), nebolo preukázané že smrť F. V. mala výrazne nepriaznivé následky na zdravotný stav žalobcov, neboli liečení psychiatricky, nevyhľadali pomoc psychológa, neboli hospitalizovaní, nebrali lieky, nič sa nezmenilo na ich spoločenskom alebo pracovnom postavení. Súd prihliadol pri určení výšky nemajetkovej ujmy aj účel, na ktorý chcú žalobcovia peniaze použiť a dospel k záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy v tomto prípade plní len úlohu satisfakčnú - žalobca v 1. rade priznané peniaze chce využiť na štúdium, žalobca v 2. rade na pomoc matke na chod domácnosti, žalobcovia v 3. a 4. rade dokonca uviedli že peniaze ani nepotrebujú, chcú ich rozdeliť medzi deti, resp. súrodencov nebohého. Súd vzal tiež do úvahy okolnosti za ktorých k dopravnej nehode prišlo (zlyhanie techniky, pričom nebolo zistené úmyselné zavinenie, žalovaný v 1. rade závažným spôsobom -napr. alkohol, návyková látka, neprimeraná rýchlosť, telefonovanie a pod.- neporušil právne predpisy), príjmové a majetkové pomery žalovaného v 1. rade (je zamestnaný s príjmom 504,00 € mesačne, žiadne iné príjmy, ani majetok vyššej hodnoty nemá), a jeho rodinné pomery (je otcom dvoch detí -jedno je maloleté- ktoré obe študujú), svoj čin úprimne oľutoval, žalobcom sa snažil ospravedlniť. Prisúdenie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške spolu 51.000,00 € súd preto považoval na príliš vysoké, ktorým by fakticky znemožnil resp. mimoriadne sťažil žalovanému v 1. rade ďalší život (starostlivosť o rodinu, uspokojovanie jeho základných potrieb a pod.). Tu treba tiež uviesť že žalovaný v 1. rade bol za spáchaný trestný čin riadne a právoplatne odsúdený, svoj čin oľutoval, žalobcom sa ospravedlnil. Prisúdenie nemajetkovej ujmy pre žalobcov v celkovej výške 26.000,00 € sa preto zdá súdu primerané (aj keď si uvedomuje že smrť blízkej

osoby -otca a syna- nemožne nahradiť žiadnym finančným plnením, ktoré by bolo trebárs aj vyššie ako žiadané žalobcami).

Súd rozhodol o náhrade trov konania žalobcov a žalovaného v 1. rade v zmysle ustanovenia § 142, ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku keď úspech žalobcov bol len čiastočný (50,98%), pričom žalobcovia ako tvorcovia petitu majú zodpovednosť za výsledok sporu (preto súd nepoužil ustanovenie § 142, ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku), a súd z tohto dôvodu rozhodol, že žalobcovia ani žalovaný v 1. rade nemajú na náhradu trov právo.

Vzhľadom k tomu, že žalovanému v 2. rade plne úspešnému v spore nevznikli trovy konania, resp. o ich náhradu nepožiadali (§ 151, ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), súd rozhodol tak, že náhradu trov konania mu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, ku Krajskému súdu v Trnave, cestou podpísaného súdu, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podľa § 42, ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.